

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 8 juni 2021

Uw brief van:
Uw kenmerk: 200992/FL/OPENBAAR AMBT
Ons kenmerk: 52.335/1PN
NB

Betreft: vraag om advies met betrekking tot het gebruik van de talen in Sectorcomité XV

In zitting van 4 juni 2021 onderzocht de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT), in verenigde afdelingen, uw vraag om advies met betrekking tot het gebruik van de talen in Sectorcomité XV.

Uw vraag om advies luidde als volgt:

“Als Minister van Openbaar Ambt ben ik op basis van het administratief en geldelijk statuut van de ambtenaren van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest Voorzitter van Sectorcomité XV, het syndicaal overlegorgaan op gewestelijk niveau. Naast de delegatie van de overheid is dit Sectorcomité XV samengesteld uit de afgevaardigden van de vakorganisaties, zij het personeelsleden ervan, zij het gedetacheerden/vrijgestelden vanuit een gewestelijke instelling.

Mede naar aanleiding van recente discussies in de schoot van het Sectorcomité WV stellen zich een aantal vragen inzake de taalvereisten waaraan de vakorganisaties zijn onderworpen. Uit de parlementaire werkzaamheden die hebben geleid tot het ontstaan van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken blijkt dat vakbonden enkel onderworpen zijn voor zover er een “devolutie is van de openbare macht en in de mate van deze devolutie” De SWT zijn in elk geval van toepassing op de overlegcomités.

Juridisch zijn de vakbonden dan wel private organisaties maar voor wat de werking van het Sectorcomité XV vervullen zij een wettelijke opdracht. De discussies in het Sectorcomité XV gaan over de mate waarin van deze vakbonden in het kader van een syndicaal overleg een tweetalige werking kan worden gevraagd. Zij zijn van mening dat ze als private organisaties niet verplicht kunnen worden om tweetalige documenten op te sturen ter agendering, ter bespreking en/of voor akkoord.

Mijnheer de Voorzitter, gelet op het voorgaande had ik graag het advies ingewonnen over de volgende discussiepunten:

- kan aan de vakorganisaties worden opgelegd dat zij punten die voor de agendering op het Sectorcomité worden ingestuurd in het Frans en het Nederlands worden opgesteld?
- kan aan de vakorganisaties worden opgelegd dat zij punten die op hun vraag ter bespreking worden voorgelegd in het Frans en het Nederlands worden opgesteld?
- kan aan de vakorganisaties worden opgelegd dat punten die op hun vraag ter onderhandeling worden voorgelegd in het Frans en het Nederlands worden opgesteld?"

*
* *

1 Sectorcomité XV van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest

Luidens artikel 2, § 1, van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel kunnen de bevoegde administratieve overheden niet dan na onderhandeling met de representatieve vakorganisaties in de daartoe opgerichte comités de volgende zaken vaststellen: de grondregeling ter zake van het administratief statuut, de bezoldigingsregeling, de pensioenregeling, de betrekkingen met de vakorganisaties en de organisatie van de sociale diensten, en de verordeningsbepalingen welke zij uitvaardigen, de algemene richtlijnen, met het oog op de vaststelling van de personeelsinformatie of inzake de arbeidsduur en organisatie van het werk. Deze onderhandelingen moeten ook plaatsvinden vooraleer wetsontwerpen of ontwerpen van decreet of van ordonnantie worden ingediend over voormelde aangelegenheden.

Op grond van artikel 4 van dezelfde wet dient de Koning onder meer sectorcomités op te richten waarvan hij het gebied bepaalt en de overheidsdienst- of overheidsdiensten aan te wijzen die eronder ressorteren.

Overeenkomstig artikel 19, eerste lid, van het koninklijk besluit van 28 september 1984 tot uitvoering van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel worden er sectorcomités opgericht waarvan de benaming en het gebied worden bepaald overeenkomstig bijlage I van dit koninklijk besluit. Luidens de bijlage N1 van dit koninklijk besluit is de benaming van sector XV het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het gebied van dit Sectorcomité XV bestaat uit het ministerie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest; het centrum voor informatica voor het Brusselse Gewest, het Brussels Instituut voor Milieubeheer, de Brusselse Gewestelijke Dienst voor arbeidsbemiddeling; de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest; de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij; de Brusselse Hoofdstedelijke Dienst voor Brandweer en Dringende Medische Hulp, Net Brussel, de Haven van Brussel, het Brusselse Gewestelijke Herfinancieringsfonds van de gemeentelijke thesaurieën, het Instituut ter Bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel, de Economische en Sociale Raad voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de Reguleringscommissie voor energie in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de Brusselse maatschappij voor Waterbeheer en het Brussels Hoofdstedelijk Parkeeragentschap, de diensten van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de diensten van het College van de Franse Gemeenschapscommissie en niet gesubsidieerde onderwijsinstellingen georganiseerd door de Franse Gemeenschapscommissie.

Luidens artikel 5 van voormelde wet van 19 december 1974 bepaalt de Koning de samenstelling en de werkwijze van de onderhandelingscomités. In de sectorcomités maken onder meer deel uit van de afvaardiging van de overheid: de minister van Ambtenarenzaken de minister van Begroting, of hun behoorlijk gemachtigde afgevaardigden.

Overeenkomstig artikel 19, tweede lid, eerste zin, van voormeld koninklijk besluit van 28 september 1984 bepalen de regeringen van de gemeenschappen en gewesten, ieder wat haar betreft, het voorzitterschap en, in voorkomend geval, het ondervoorzitterschap van de sectorcomités waartoe de overheidsdiensten van de Gemeenschappen en Gewesten behoren.

Op grond van artikel 1 van het besluit van 24 maart 2004 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende samenstelling van de overheidsdelegaties van het sectorcomité en van de basisoverlegcomités in het gebied sectorcomité Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is de minister belast met het Openbaar Ambt of de staatssecretaris die aan hem toegevoegd is, aangeduid als voorzitter van het Sectorcomité XV van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering wordt aangeduid als ondervoorzitter van het Sectorcomité XV van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (artikel 2 van voormeld besluit van 24 maart 2004 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering).

Luidens artikel 6 van voormelde wet van 19 december 1974 hebben alleen de representatieve zitting in de onderhandelingscomités. Om zitting te hebben in een sectorcomité wordt overeenkomstig artikel 8 van deze wet als representatief beschouwd:

- 1° iedere vakorganisatie die zitting heeft in het comité voor de federale, de gemeenschaps- en de gewestelijke overheidsdiensten
  - a) van de in artikel 1, § 1, 1° en 2°, bedoelde overheidsdiensten, (...), op wier personeelsleden deze wet toepasselijk is verklaard;
  - (...)
- 2° onverminderd het 1°, de erkende vakorganisatie die, tegelijk:
  - a) de belangen verdedigt van al de categorieën van het personeel van de diensten welke onder het comité ressorteren;
  - b) aangesloten is bij een op nationaal vlak als centrale opgerichte vakorganisatie of deel uitmaakt van een op hetzelfde vlak opgericht vakverbond;
  - c) het grootste aantal bijdrageplichtige leden telt onder de andere vakorganisaties dan die bedoeld in 1° en die een aantal bijdrageplichtige leden telt dat ten minste 10 pct. vertegenwoordigt van de personeelssterkte van de diensten welke onder het comité ressorteren.

Op grond van artikel 21, § 1, van het voormeld koninklijk besluit van 28 september 1994 zijn elk onderhandelingscomité alsook elke afdeling en elke onderafdeling samengesteld uit de afvaardiging van de overheid en de afvaardiging van iedere representatieve vakorganisatie. Dit geldt ook ten aanzien van het Sectorcomité XV van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

2 Toepasselijke bepalingen van SWT op Sectorcomité XV

Het Sectorcomité XV van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is een gecentraliseerde dienst van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (VCT 30 juni 2017, nr. 49.038). Om deze reden dient zij het Nederlands en het Frans te gebruiken als bestuurstaal (art. 32, § 1, eerste lid, van de wet van 16 juni 1989 houdende diverse institutionele hervormingen (W. Brussel I.H.)).

Hoofdstuk V, afdeling 1 SWT is van toepassing op de gecentraliseerde diensten van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, zoals Sectorcomité XV (art. 32, § 1, derde lid W. Brussel I.H.).

3 Toepassingsgebied van SWT en vakorganisaties

Vakorganisaties ressorteren slechts onder toepassing van de SWT voor zover zij belast zijn met een taak die de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat en die de wet of de reglementen hun hebben toevertrouwd in het belang van het algemeen (artikel 1, §1, 2 SWT).

Het verslag De Stexhe (*Parl. St. Senaat 1962-1963, nr. 304, 9*) spreekt zich daarover uitdrukkelijk uit:

"Met andere woorden, de private natuurlijke of rechtspersonen vallen niet onder de toepassing van de wet, onder voorbehoud van het verder te bespreken punt 6, ongeacht of zij concessiehouders van een openbare instantie zijn, of van de wet of van de openbare instanties een opdracht gekregen hebben die de perken van een particulier bedrijf te buiten gaat. Die personen vallen onder de wet binnen het kader en de perken van de concessie of van de opgedragen taak. [...]

[...]

De Minister heeft terecht in herinnering gebracht (Verslag – *Parl. St. Kamer 1962-1963, nr. 331/27, 12*) dat de Grondwet er zich tegen verzet dat de wet zich zou bemoeien met het taalstelsel van private natuurlijke personen of organen, als daar zijn de vakbonden, de ziekenbonden; inmenging van de wet is enkel toegestaan voor zover er "devolutie van de openbare macht" aanwezig is en in de mate van die devolutie."

4 Adviespraktijk van SWT

De taal die een gecentraliseerde dienst van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest als het Sectorcomité XV van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moet gebruiken in de binnendienst en in de dienstorders en de onderrichtingen aan het personeel, zomede de formulieren voor de binnendienst, wordt bepaald in artikel 39, §§ 1 en 3 SWT.

De uitnodiging aan een officiële vakbondsvertegenwoordiger is een onderrichting die aan het personeel gericht is. Aangezien overeenkomstig artikel 39, § 3 SWT onderrichtingen aan het personeel gesteld worden in het Nederlands en in het Frans, dient deze uitnodiging zowel in het Nederlands als in het Frans te worden gestuurd (VCT-adviezen nrs. 47.171 van 18 september 2015, 49.038 van 30 juni 2017).

Documenten die bestemd zijn en belang hebben voor het personeel dienen in het Nederlands en in het Frans gesteld zijn (VCT-adviezen nrs. 36.113 van 9 juni 2005; 49.227 van 20 oktober 2017 en 50.372 van 23 november 2018).

In haar advies nr. 36.113 van 9 juni 2005 heeft de VCT bijvoorbeeld geoordeeld dat op grond van artikel 17, §§ 1 en 2 SWT plaatselijke diensten die gevestigd zijn in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, alle verslagen van de vakbondsafgevaardigden, van de dienst preventie en bescherming, nota's in verband met de uitvoering van het werk, vergaderingen van de

comités, technische en administratieve nota's, de 1- en 5 jarenplanning, kortom alle documenten die bestemd zijn en belang hebben voor het personeel in het Nederlands en in het Frans moeten stellen en ook op die wijze bekend maken en verdelen. Naar analogie geldt hetzelfde voor gecentraliseerde diensten van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest op grond van artikel 39, §§ 1 en 3 SWT.

In haar advies nr. 49.227 van 20 oktober 2017 heeft de VCT een klacht gegrond geacht ten aanzien van het OCMW van Ganshoren omdat tijdens de vergadering van het Comité voor Preventie en arbeidsbescherming bepaalde documenten werden uitgedeeld enkel in het Frans en niet in het Nederlands. De gemeente Ganshoren riep toen als verantwoording in dat deze documenten door een externe dienst voor Preventie en Bescherming op het werk enkel in het Frans werd opgemaakt. De VCT heeft in dit advies gesteld dat overeenkomstig artikel 50 SWT de aanstelling van een externe deskundige het OCMW van Ganshoren niet van de verplichting ontslaat om diens verslag in beide talen aan de leden van het Comité voor Preventie en arbeidsbescherming uit te delen.

In haar advies nr. 30.061 van 10 juni 1999 heeft de VCT een klacht betreffende het feit dat de vergaderingen van het onderhandelingscomité van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor 95% in het Frans zouden verlopen gegrond geacht. Zij deed dit op grond van volgende motivering:

“Het mondelinge gebruik van de talen tijdens tweetalige vergaderingen die geen betrekking hebben op particuliere dossiers, wordt niet geregeld door de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT). De VCT heeft evenwel geoordeeld dat het de taak is van de verantwoordelijke overheid om de nodige maatregelen – aangepast aan het belang van de vergadering – te nemen, opdat alle deelnemers ten volle aan de besprekingen kunnen deelnemen (cf. advies 18.136 van 8 januari 1987 betreffende de Commissie voor oriëntatie en coördinatie van de overheidsopdrachten).

In haar advies 19.091 van 3 oktober 1987 betreffende het basisoverlegcomité van de Nationale Zuiveldienst, achtte de VCT de klacht niet gegrond. Elke deelnemer maakt immers gebruik van zijn eigen taal en de nodige maatregelen zijn genomen om alle deelnemers in staat te stellen de besprekingen te volgen; de interventies worden immers telkens in de andere landstaal vertaald.

Met betrekking tot het thans voorliggende dossier, is de VCT van mening dat niet kan worden staande gehouden dat alle maatregelen werden genomen om iedereen in staat te stellen alle interventies te begrijpen.”

5. VCT-advies

Overeenkomstig artikel 39, § 3 SWT dienen alle documenten die worden verdeeld door het secretariaat van Sectorcomité XV onder diens leden gesteld te zijn in het Nederlands en in het Frans.

In algemene zin verdient het aanbeveling dat, wat het sectorcomité XV betreft, de erkende vakorganisaties de punten die zij voor agendering insturen en die zij ter bespreking of ter onderhandeling voorleggen zelf in het Nederlands en in het Frans redigeren. Dit heeft voor gevolg dat er geen discussie kan ontstaan over de correctheid van de vertalingen.

In zoverre de erkende vakorganisaties niet wensen in te gaan op voorgaande regeling, kan het secretariaat van Sectorcomité XV zelf instaan voor de vertaling indien dit materieel tot de mogelijkheden behoort. Op deze vertaling wordt er vermeld dat betrokken teksten vertaald zijn geweest door het secretariaat van Sectorcomité XV.